

Abstrakt

V informačním věku, kdy se klasická tradiční média musí přizpůsobovat novým způsobům šíření informací, se střetávají ustavně zakotvená svoboda projevu a právo na informace, kterými se média při své činnosti zaštiťují, se zvýšeným důrazem na práva jednotlivce, ochranu jeho individuality a osobní integrity proti vnějším zásahům. Projevuje se to rovněž v oblasti informování veřejnosti o trestním řízení.

Původní myšlenka zpřístupnění řízení před soudem veřejnosti za účelem odstranění nebezpečí tzv. kabinetní justice směřovala ke kontrole soudnictví a ochraně práva stran na spravedlivý proces. Zásada veřejnosti řízení před soudem měla kromě kontrolní a garanční funkce rovněž sloužit jako prostředek prevence a výchovy veřejnosti. Veřejně přístupné řízení před soudem by proto mělo veřejnost vést k úctě k platnému právnímu řádu a jeho ustanovením, a také k prohlubování důvěry ve fungování justice i ve spravedlnost. S rozmachem účasti médií na řízení před soudem, především pak v trestních věcech, se však k tomuto v současnosti přidává i další rozměr. Především v trestních věcech je totiž třeba chránit některé osoby na řízení zúčastněné, na něž může mít medializace případu a zveřejnění informace o nich samotných vážné nedativní psychické a společenské dopady. Především se jedná o poškozené, svědky, zúčastněné osoby, a ty, proti nimž se trestní řízení vede, stejně jako jejich rodinné příslušníky. Trestní řízení totiž nezřídka končí jinak, než vynesením odsuzujícího rozsudku, a neexistuje proto žádný racionální důvod, aby tyto osoby byly nadměrně vystavovány jakýmkoliv potenciálně difamujícím účinkům.

Tato práce je proto zaměřena především na právní úpravu účasti veřejnosti na trestním řízení, respektive řízení před soudem, a poskytování informací o trestním řízení v jeho průběhu, a to v kontextu ústavně a mezinárodně zakotvené svobody projevu, práva na informace, zásad spravedlivého procesu a ochrany osobnostních práv na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a jména. A stejně tak jsou obsahem této práce zákonné možnosti vyloučení veřejnosti z průběhu trestního řízení a zákonná omezení poskytování informací o trestním řízení s důrazem na současnou roli médií v trestním řízení.